

فن بیان و سخنوری

قواعد و روش‌های عملی

تدوین و گردآوری

محمد اصغری

محمد حسن پور

سرشناسه : اصغری، سیدمحمد، ۱۳۴۳ -
 عنوان و نام پدیدآور : فن بیان و سخنوری "قواعد و روش‌های عملی" / تألیف و گردآوری محمد اصغری، محمد حسن‌پور.
 مشخصات نشر : تهران: تراشه دانش، ۱۳۹۶.
 مشخصات ظاهری : ۹۷ ص: مصور، جدول، نمودار.
 شابک : 978-600-96986-5-3

وضعیت فهرست نویسی : فیا
 موضوع : سخنوری
 موضوع : Oratory
 موضوع : سخنرانی
 موضوع : Lectures and lecturing
 شناسه افزوده : حسن‌پور، محمد، ۱۳۴۹ -
 رده بندی کنگره : ۶۲۰۲۹۲۰ : ۱۱ کالف ف/
 رده بندی دیویی : ۸/۵۱
 شماره کتابشناسی ملی : ۷۱۳۸۰۶

نام کتاب	: فن بیان و سخنوری "قواعد و روش‌های عملی"
مجری	: مرکز آموزش علمی کاربردی شهید دستواره
تدوین و گردآوری	: محمد اصغری - محمد حسن‌پور
ویراستار و صفحه‌آرایی	: ابراهیم حسن‌پور
طرح جلد	: محمدرضا نوربخش
چاپ اول	: بهار ۹۶
تیراژ	: ۱۰۰۰ جلد
ناشر	: تراشه دانش
قیمت	: ۱۸۰۰۰ تومان
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۹۸۶-۵-۳

نشانی: تهران، بزرگراه آزادگان، پایین‌تر از جاده شهید لشگری (جاده مخصوص کرج)، شهرک استقلال، انتهای بلوار عبیدی، مجتمع خدماتی آموزشی فدک، مرکز آموزش عرضی تخصصی شهید دستواره.
 تلفن: ۰۲۱-۴۸۳۶۰۹۲۷ - ۰۲۱-۴۸۳۶۰۹۲۷ موبایل: ۰۹۱۲۳۵۰۴۸۷۴

کلیه حقوق اعم از چاپ و تکثیر، نسخه برداری و ترجمه برای ناشر محفوظ است.
 (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است).

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
ج	پیشگفتار.....
۵	مقدمه.....
۳	۱- فیزیولوژی بیان و اندام‌های گفتاری.....
۴	۱-۱- اندام‌های گفتاری.....
۴	۱-۱-۱- شش‌ها.....
۵	۱-۱-۲- انشابات نای.....
۵	۱-۱-۳- نایچه تنفسی.....
۶	۱-۱-۴- ساختمان جره.....
۶	۱-۱-۵- زبان.....
۷	۱-۱-۶- لب‌ها.....
۷	۱-۱-۷- دندان‌ها.....
۸	۱-۲- عوامل مؤثر بر تولید صوت.....
۸	۱-۲-۱- نوع هوا.....
۹	۱-۳- عوامل مؤثر در کیفیت صوت (سخن و بیان).....
۱۵	۲- بهداشت و مراقبت از اندام‌های گفتاری.....
۱۵	۲-۱- حنجره.....
۲۱	۳- مفهوم بیان و خطابه.....
۲۲	۳-۱- ارزش بیان.....
۲۳	۳-۲- ضرورت آموزش سخنوری.....
۲۹	۴- مراحل بنیادین گفتار و سخنوری.....
۲۹	۴-۱- بیان مقدمه.....
۳۰	۴-۲- متن گفتار.....
۳۴	۴-۳- توصیه رعایت ۲۷ نکته طلایی در سخنوری.....
۴۱	۵- زیبایی‌ها و زشتی‌ها در گفتار و بیان.....

- ۴۱-۱-۵ زیبایی‌های بیان ۴۱
- ۴۱-۱-۵ سخنان دلنشین ۴۱
- ۴۳-۲-۵ زشتی‌ها و موارد ناپسند در گفتار و بیان ۴۳
- ۴۳-۱-۲-۵ پرحرفی و بیهوده‌گویی ۴۳
- ۴۵-۳-۵ دوازده ویژگی مورد تأکید قرآن کریم برای صحبت کردن ۴۵
- ۵۱-۶- چگونه می‌توان صدای رسا و بیان زیبا داشت؟ ۵۱
- ۵۲-۱-۶ استفاده مناسب از اوج صحیح صدا ۵۲
- ۵۵-۷- روش‌های ایجاد جذابیت در فن بلاغت و سخنوری ۵۵
- ۵۵-۱-۷ واج آرایی ۵۵
- ۵۶-۲-۷ تکرار حرف، یا واژه‌ی آخر یک عبارت در ابتدای عبارت بعدی ۵۶
- ۵۶-۳-۷ تکنیک آنتی‌تراژدیا: تضاد و تقیض‌گویی، روشی برای افزایش نرخ یادآوری کلام ۵۶
- ۵۶-۴-۷ تشبیهات و قیاس‌ها: بررسی مناسب برای زیباسازی و تأثیرگذاری ۵۶
- ۵۷-۵-۷ تکنیک استعاره، روشی برای ساده‌سازی کلام ۵۷
- ۵۸-۶-۷ تکنیک تأکید و دوباره‌گویی، روشی برای تأکید کلام ۵۸
- ۵۸-۷-۷ کوچک قلم دادن ظاهری چیزی با هشداری در اهمیت آن ۵۸
- ۵۸-۸-۷ حذف اضافات و حروف ربط، شفاف‌گفتاری و پرهیز از حواشی کلامی ۵۸
- ۶۱-۸- تمرین قواعد و روش‌های عملی ۶۱
- ۶۱-۱-۸ تنفس صحیح ۶۱
- ۶۶-۲-۸ تمرین تنفس از طریق دیافراگم ۶۶
- ۶۸-۳-۸ تمرین تنفس شکمی ۶۸
- ۷۱-۴-۸ تمرین عضلانی کردن اندام‌های گفتاری ۷۱
- ۷۶-۵-۸ تمرین تن صدا و لحن گویش با ریتم صحیح تنفسی ۷۶
- ۷۷-۶-۸ تمرین بیان برای ادای کامل و شفاف حروف خاص ۷۷
- ۸۱- منابع و مأخذ ۸۱

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ:

الْمُؤْمِنُ إِذَا مَاتَ وَرَكَهُ وَرَقَةٌ عَلَيْهِ أَلَمْ تَكُنْ تِلْكَ الْوَرَقَةُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِتَرَفِيمَيْنِ يَبْدَأُ النَّارَ

هرگاه مومنی از جهان در گذرد و تنها یک کاغذ از خودش میراث بگذارد که بر آن دانشی نوشته باشد همانیک برگ پرده‌ای میان او و آتش دوزخ خواهد بود.

(امالی شیخ صدوق ج ۳ ص ۴۰)

پیشگفتار

بی‌گمان یکی از نعمتهای بزرگی که خداوند به بشر ارزانی داشته است نعمت بیان است که به وسیله آن می‌تواند مفاهیم را به دیگری منتقل کرده و احساسات و عواطف و خواسته‌های خویش را ابراز کند و تجربیات و یافته‌های خود را به دیگری منتقل سازد. این گونه است که خداوند ببارک و تعالی در آیات نخست سوره‌ی مبارکه‌ی الرحمن تعلیم بیان را به عنوان یک نعمت قابل ستایش و ویژگی برجسته الهی برای بشر می‌داند.

زبان دارای کارکردهای متضادی است و می‌توان آن را آشوبگر دولبه‌ای دانست که هم به انسان سود و منفعت می‌رساند و هم ضرر به وی وارد می‌کند. چنان که سلاح بسیار قوی و توانمندی است که می‌تواند انسان دیگری را به ورطه هلاکت و نیستی بکشاند چنان که زمینه نابودی و هلاکت خود را فراهم می‌آورد. از این روست که گفته‌اند «زبان سر سبز می‌دهد بر باد»

سخنوران به هنر درست سخن گفتن و بهره‌گیری از همه آرایه‌ها و توانمندی‌های زبانی توصیه می‌شوند. در گذشته اصطلاح سخندان به جای سخنور بیشتر کاربرد

داشت؛ زیرا بر این اعتقاد بودند که سخنوری یک دانشی خاص است و تنها کسانی می‌توانند در فضای بیانی موفق عمل کنند که همه دانش‌های سخن گفتن را به خوبی بدانند. در حالی که امروزه به سخنوری به عنوان یک حرفه نگاه می‌شود. چنین حالتی را می‌توان در مسئله گویندگی جستجو کرد. گویندگی بیشتر حرفه است تا هنر و آگاهی به رمز و رازهای آن و نیز به کارگیری در هنگام عمل به گویندگی، در حالیکه سخنوری استاد برای دانشجو به کارگیری در هنگام عمل و باور گوینده را نیاز دارد.